

ПРОЄРУЧИЦЯ

Парафіяльний часопис храму Богородиці Проєручиці
Української Греко-Католицької Церкви в Естонії

М. ТАЛПИН

СЕРПЕНЬ 2016 Р. Б. №16 (20)

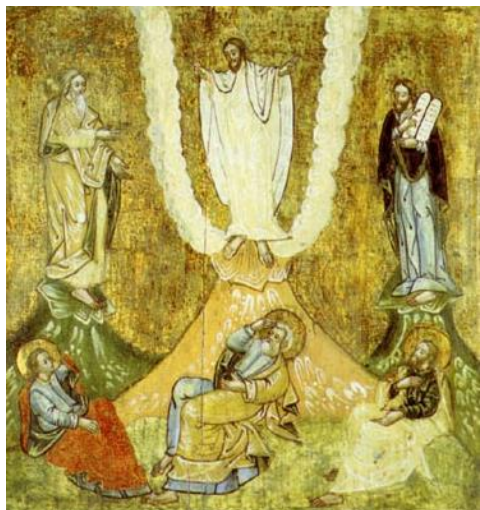

ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЕ

*Величаємо Тебе, життєдавче Христе, і почитаємо
пречистого Твого Тіла преславне Преображення*

19 серпня наша Церква святкує празник світлого Господнього Преображення. Завдання цього празника — звеличувати славу подію Преображення з життя Ісуса Христа, яке деякі святі Отці називають другим Божоявленням. Важливість події видно з того, що її записали аж три євангелисти: Матей, Марко й Лука. Празник Преображення належить до 12 великих празників нашої Церкви.

ПОДІЯ ПРЕОБРАЖЕННЯ

Христова прилюдна діяльність закінчується. Невдовзі наступлять Його муки і смерть. Хоча апостоли вірили, що Ісус це Богом посланий Месія і ту віру прилюдно визнали устами апостола Петра, все-таки їхня віра ще не була укріплена. Христос хоче скріпити їхню віру надзвичайним актом. Тому через кілька днів після того, як сказав їм свої страсті і смерть, Він бере із собою Петра, Якова й Іоана, виходить з ними на гору Тавор і тут на молитві привідкриває перед ними промінчик Свого Божества. Святий євангелист Матей про чудесну Христову переміну каже: "І преобразився перед ними: Обличчя Його засяло наче сонце, і одежа побіліла наче світло" (17,2). Коло Христа явилися старозавітні пророки Мойсей і Ілля і розмовляли з Ним про Його смерть. Апостол Петро, захоплений блиском Христової слави, вигукує: "Господи, добре нам тут бути!" А втім, як при Христовому хрещенні в Йордані, так і тут почули голос з неба: "Це — мій улюблений Син, що Його я вподобав: Його слухайте" (Мт. 17, 5).

Чому Ісус Христос тільки трьом вищеназваним учням показав славу свого божества?

На думку святого Іоана Дамаскина, Христос узяв із собою Петра, щоб той, хто прилюдно визнав Христове Божество, почув підтвердження свого визнання і від Небесного Отця. Господь узяв на Тавор Якова, бо той мав бути першим єпископом Єрусалима і першим з апостолів повинен був віддати своє життя за Христа. Також Спаситель зробив свідком Своєї переміни й апостола Іоана, бо той був його улюбленим учнем і дівственник. Євангелист Іоан, збагнувши Христове Божество на Таворі, опісля у своєму Євангелію писав: "Споконвіку було Слово, і з Богом було Слово, і Слово було — Бог" (1,1).

Усі три апостоли, свідки Христової слави на Таворі, будуть опісля свідками і Його агонії в Оливнім Городі. Як глибоко Христова переміна записалася в їхніх серцях видно з того, що вони писали про неї через багато років. Апостол Петро у другому посланні віру в Христа скріплює згадкою про Його славне Преображення, кажучи, що вони були "наочними свідками Його величі. Бо Він прийняв від Бога Отця честь і славу, коли до Нього прийшов такий голос від величної слави: "Це мій Син любий, якого я вподобав". І цей голос ми чули, як сходив з неба, коли ми були з Ним на святій горі" (11, 1, 16-18). А святий євангелист Йоан із захопленням писатиме у своєму Євангелію: "І ми славу Його бачили — славу Єдинородного від Отця, благодаттю та істиною сповненого".

БЛАГОСЛОВЕННЯ ПЛОДІВ

Празник припадає на той час, коли дозрівають плоди. І від найдавніших часів у Східній Церкві того дня на подяку Богові буває благословення первістків земних плодів. Цей звичай християнська Церква перейняла від Старого Завіту, який приписував приносити первістки плодів до Господнього храму.

У Книзі Виходу (23,19) читаємо: **"Щонайкраще з первоплоду землі твоєї приноси́тимеш у дім Господа, Бога Твого".**

"Як увійдете в землю, — сказано в книзі Левіт, — що оце хочу вам дати, і там жатимете жниво, то принесете сніп, первоплід ваших жнив, священникові" (23,10).

Звичай благословляти в церкві перші плоди вже приписують Апостольські правила з кінця III століття. Апостольські постанови (IV ст.) мають молитву на освячення плодів. Помісний Синод у Картагені з 318 року дає приписи про плоди, які приносили до церкви. Шостий Вселенський Собор 691 року говорить про благословення плодів винограду і пшениці.

У Греції в серпні дозрівають виноград і пшениця. Тому був звичай, за яким на празник Господнього Преображення благословляли в церкві виноград і колоски пшениці. На Русі-Україні виноград заміняли яблуками й іншими плодами.

Предавній, загальний і глибокий культ Пресвятої Богородиці у Східній Церкві залишив особливий слід передусім на нашому літургійному році. Церковний рік не тільки багатий на різні Богородичні празники, але він також ними починається і завершується, його починає празник Різдва Пресвятої Богородиці, а завершує її славне Успення, яке святкуємо 28 серпня, що в наших літургійних книгах має таку величну назву — Успення Пресвятої славної Владичиці нашої Богородиці і Приснодіви Марії.

Хоча празник Успення нагадує нам про сумну подію смерті, все-таки він належить до радісних празників. Богослуження празника Успення повне радісних і веселих гимнів. Цього дня свята Церква радіє, бо Пресвята Богомати з тілом і душею перейшла з туземного життя до вічної слави Свого Сина, та що з її Успенням ми одержали в небі могутню Заступницю і Покровительку.

ЧУДЕСНЕ УСПЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

День смерті Пресвятої Богородиці зветься в нашій Церкві Успення, бо її тіло після смерті не зотліло, але разом з душею було взяте до неба.

"Три дні перед смертю явився Пречистій Діви Марії архангел Гавриїл і звістив від її Сина Ісуса Христа час її переходу до вічності. На день її смерті в чудесний спосіб зібралися в Єрусалимі апостоли, хоч були розсіяні по різних краях світу. Не було тільки апостола Томи. Божа Мати висловила бажання, що хоче бути похована в Гетсиманії коло своїх батьків і свого Обручника Йосифа. Сам Христос у супроводі ангелів і святих прийшов по душу своєї Пресвятої Матері. Апостоли при співі побожних гимнів на своїх раменах занесли її тіло до гробу і три дні від нього не відходили. Третього дня прийшов здалека апостол Тома й дуже

бажав ще востаннє поглянути на Пресвяту Богородицю. Коли ж гріб відкрили, то її тіла там уже не було, а тільки похоронні ризи.

У нас є звичай благословити зілля на Успення. Наш типік о. Дольницького каже: "Де є звичай, то після Заамвонної молитви або по опусті Літургії, буває благословення зілля".

Папа: Служіння в радості й радісна зустріч – ось ознаки християнина

Наскільки іншим став би світ, якби ми **«навчилися служити та виходити назустріч іншим»**. Поділився роздумами Папа Франциск, коментуючи євангельську розповідь про відвідини Пречистою Дівою Марією родички Єлизавети.

Сміливість, здатність виходити назустріч іншим, рука, простягнута з наміром допомогти, підтримка. А, насамперед, – це радість, яка наповняє серце й надає життю сенс та нові напрямні. Саме такі риси, дуже необхідні для християнського свідчення, Святіший Отець розгледів у постатях, про які розповідає святий євангелист Лука.

«Християни з озлобленим чи переповненим смутком обличчям – це щось дуже-дуже неприємне. Вони не є до кінця християнами. Вони можуть себе такими вважати, але це не так», – зауважив проповідник, додаючи, що християнська благовість сповнена атмосферою радості. У цьому контексті він вказав на дві речі: наставлення служіння та зустріч.

Щодо першого, то Папа вказав на поведінку Пречистої Діви Марії, яка «пустилася швидко в дорогу», дізнавшись про те, що її родичка може потребувати допомоги. Вчинила це, незважаючи на те, що сама була вагітною і що дорога була сповнена небезпеками. Бачимо, що ця дівчина «була сміливою, підвелася, пустилася в дорогу», не шукаючи виправдань.

«Жіноча відвага. Скільки ж то відважних жінок у Церкві наслідують Богородицю. Це жінки, які несуть на своїх плечах тягар родинних обов'язків, виховання дітей, які долають багато труднощів, зазнають чимало болю, опікують хворими... Відважні... Вони підводяться і служать. Служіння – це християнська ознака. Хто не живе для служіння, той не заслуговує жити. Однак, хочу підкреслити, – сказав Святіший Отець, – що мова йде про служіння в радості».

Другим моментом, на який звернув увагу Наступник святого Петра, є зустріч між Марією та Єлизаветою, зазначаючи, що «ці дві жінки зустрілися й зустрілися в радості». І як же змінився би світ, «якщо б ми навчилися цього», тобто, «служити й виходити назустріч ближнім», – наголосив він.

«Зустріч – це ще одна християнська ознака. Особа, яка називає себе християнином, але нездатна виходити назустріч іншим, зустрічатися з ними, не є повністю християнською, – підсумував Папа. – Як служіння, так і зустріч вимагають вийти назовні, щоб послужити і щоб зустріти та обійняти іншу людину».

ДІАЛОГ З АТЕЇСТОМ: РЕЦЕПТ ВЛАДИКИ ВЕНЕДИКТА

Сьогодні суспільство живе в часі постмодерну, де кожен має власну думку, позицію. Часто ми можемо стикатися з людьми, чиє бачення світу різко відрізняється від нашого і треба вміти вести діалог так, щоби не створити конфлікту. В питаннях релігії ми маємо зважати й на те, щоби не образити права людини на власну позицію. Про те, як зробити це в діалозі з атеїстом чи противником Церкви розмовляла Роксолана Мудрак з владикою ВЕНЕДИКТОМ Алексійчуком, єпископом-помічником Львівської архієпархії УГКЦ.

– Яке Ваше особисте ставлення до невіруючих чи до нерелігійних людей?

– Моє ставлення не може бути іншим, ніж віра в Бога. Адже я вірю в Бога Любові, Бога Милосердя, який народився і помер задля всіх. І це не питання, що хтось не вірить в Господа, важливо, що Бог вірить в кожну людину. Це атеїсти можуть розчаруватись, але Бог не

розчарується в нас, навіть, якщо ми грішимо, Він вірить, що ми можемо бути доскональними, жити морально та чесно. Якщо говорити про атеїстів, то це люди, які виховані в певному середовищі, в певних обставинах. Вони атеїсти, але вони теж з певних причин витворили свою ідеологію, чому саме вони стали невіруючими...

– Деякі стають атеїстами вже у старшому віці, будучи до цього практикуючими католиками чи православними...

– Це є правда. Людина може стати атеїстом, досвідчивши недоліки людей в Церкві. Але це величезна помилка, ми не можемо асоціювати людей, які є в Церкві, з Богом. Християни мали б якнайкраще репрезентувати Бога, але часом навіть мені, єпископу, не завжди вдається бути добрим амбасадором Божим. Я для себе зрозумів одну важливу річ, що не треба в когось зачаруватись, щоби потім не розчаруватись. Атеїстами часто стають, коли хтось в когось розчарувався.

– Щодо позицій атеїстів. Почнемо з народження. А саме – з хрещення. Нерелігійні люди відстоюють позицію, що неправильно хрестити дитину одразу після народження, адже так ми їй нав'язуємо віру батьків. Вона має робити власний вибір і визначатись з релігією в зрілому віці.

– В мене до Вас зустрічне запитання. Хто ви за національністю?

– Українка.

– Ви вибрали собі цю національність?

– Ні, я тут народилась, вона моя апріорі.

– Подібно і з християнством. Чому стали хрестити дітей, коли християнство стало поширеним на наших землях, бо це апріорі, адже дитина виростала в цьому християнському середовищі. І біда дійсно є, коли дитину хрестять, але батьки не практикують християнство. Правильно було б, щоб дітей хрестили в тих сім'ях, де ця віра практикується, коли вона є частиною життя, буття тієї чи іншої родини.

– Часто трапляються випадки, коли священики відмовляються хрестити дитину, чи давати шлюб, похорон... Чи має він право відмовити? Бог каже грішникові навернутись і Він його прийме. Так людина перед смертю може переосмислювати свою віру, але отець відмовляє хоронити. Як Церква вирішує такі проблеми?

– Кожен випадок унікальний. Це як спитати в лікаря як лікувати хворого, треба бачити хворого, щоб знати як лікувати. Якщо ж говорити загально, то завдання священика – репрезентувати Бога. Від священика очікують, щоб він був взірцем християнина і тому, він, найперше, в будь-якій ситуації мав би проявити милосердя до людини. На одній з останніх зустрічей Папи Франциска з священиками, він розповів як його зворушила сповідь. «Я не пам'ятаю, що говорив священик, в якого я сповідався, — казав Папа, — я лише пам'ятаю його усміхнене доброзичливе обличчя». Так кожен священик мав би з доброзичливістю приступити до тієї людини і роз'яснити їй певні питання, її потреби.

– Якщо говорити про конкретний приклад. Знаю, у Львівській області був випадок в селі Верхня Білка, коли помер молодий чоловік, який був віруючим, але не практикував християнства. За те, що чоловік не ходив до церкви, не давав пожертви, отець відмовився його поховати.

– Якщо цей чоловік не ходив до церкви за життя, яка логіка його нести до неї після смерті?..

– Але ж він хрещений, віруючий...

– Але чоловік зробив свій вибір не ходити... Я вважаю, з нашого боку ми творимо насильство над ним. Він не хотів відвідувати церкву, а ми його запихаємо туди, тим самим порушуючи його право на свободну волю, що дав йому Господь. Це ситуація типово галицька: цілковито не шануємо волю померлого, але нам важливо, що люди скажуть.

– Наступна теза стосується жінки. Сьогодні відкрита дискусія щодо контрацепції та абортів. Противники Церкви вважають, що жінка має право сама розпоряджатись своїм тілом.

– Справа надто проста. Сьогодні це питання не жінки чи контрацепції, питання в тому, що сучасна людина дуже егоцентрична. Сучасна людина хоче сама вирішувати як чинити. Чи комусь жити чи не жити. В чому сьогодні не простість християнства для суспільства? Бачимо, що світ змінюється і змінюються його погляди, а християнство — це об'явлення Бога. І я, як єпископ, не можу зробити це об'явлення більш строгішим чи лагіднішим. Я маю якнайточніше до оригіналу передати його. Церква не може бути ні правою, ні лівою, ні демократичною, ні традиційною. Вона має показувати об'явлення, де Бог сказав, що цінність людського життя визначається від зачаття.

Якщо знайдуть дитину на смітнику, то вже кажуть, що того, хто її викинув судитимуть. Але, якщо взяти цю дитину за день-два до родів, коли вона в лоні матері – вона є захищеною! Це якийсь абсурд! Так, жінка має права, але та дитина теж має право на життя.

– Церква – замкнута структура, вона не платить податки, тому є випадки зловживань з боку священиків. Також, відомий атеїст Олександр Невзоров сказав, що відсоток націнки офірки поступається лише націнці наркотиків.

– Я сьогодні був на захисті однієї магістерської праці, присвяченій Церкві і грошам в ній. Студентка каже, що починала дослідження і думала, що побачить, які величезні гроші мають наші парафії і жахнулась від того мізеру, який отримує Церква.

Що таке є церква? Священики, монахи, єпископи становлять 0,01% Церкви, всі інші – це вірні. Коли говоримо про Церкву, маємо пам'ятати, що нею є всі люди, що ходять до неї. Звичайно, як будь-який організм, Церква мусить функціонувати, тому храм треба утримувати, прогрівати, прибирати. На це й потрібні гроші.

Минулого року ми часто віддавали шану Митрополиту Андрею. За мірками того часу, він був багатою людиною, але вмів правильно вживати кошти. Тому завдання Церкви правильно розпоряджатись грошима, які вона має. Ми згадуємо про Український Католицький Університет. Ніхто не порухує, які кошти вкладені туди... Мільйони! Під час допомоги АТО дослідили, що найбільше допомоги прийшло саме від церковних установ. «Карітас», що є в Церкві, найбільше коштів вклав для помочі переселенцям...

Щодо офірки... Я не можу порухувати її собівартість. Але сама назва її каже, що це офірка – жертва. Не можу казати як по інших церквах, але в нас, в Уневі, ніколи ціна на свічки не стояла. Хтось кидав гривню, хтось сто... Ми навіть ніколи ніяких грошей не збирали, стоїть скарбничка і охочі жертвують.

– Наступна теза теж стосується ролі жінки. Якщо Бог створив чоловіка й жінку рівнозначними, чому в Церкві жінка лише прибирає чи співає в хорі? Коли буде дозволено рукопокладання та чи зможе колись жінка служити Літургії?

– Який орган в тілі людини найважливіший? Я вважаю, що кожен орган є цінним. Голова ніколи не замінить серця, а воно ніколи не замінить нирок. Це феномен людського тіла, що один орган служить іншому і всьому тілу. Так само й жінка має своє унікальне покликання. В історії спасіння жінка зачала і народила Сина Божого. Погляньте, без чоловіка дали собі раду... *(сміється)*.

Коли жінка відчує своє унікальне покликання і не буде намагатись наздогнати чоловіка (бо їй і не вдасться його наздогнати, адже в нього своє, зовсім інше покликання), а чоловік усвідомить свою місію в житті та родині, то суспільство буде функціонувати як той взаємодоповнюючий організм.

Запитай у священника

Чому священників називають отцями?

Єфесян – 3:14-16;

«Для того схиляю коліна свої перед Отцем, що від Нього має ймення кожен рід на небі й на землі, щоб Він дав вам за багатством слави Своєї силою зміцнитися через Духа Його в чоловікові внутрішнім».

Євреїв – 12:9-10;

*«А до того, ми мали батьків, що карали наше тіло, і боялися їх, то чи ж не далеко більше повинні коритися ми **Отцеві духів**, щоб жити? Ті нас за короткого часу карали, як їм до вподоби було, Цей же на користь, щоб ми стали учасниками Його святості».*

Чому хрестять дітей?

Діяння – 2:38-39;

*«А Петро до них каже: Покайтеся, і нехай же охреститься кожен із вас у Ім'я Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів, і дара Духа Святого ви приймете! Бо для вас ця обітниця, **і для ваших дітей**, і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш».*

Сила мощів.

2-Царів – 13:21;

*«І сталося, як ховали одного чоловіка, то погребальники побачили ті орди, та й кинули того чоловіка до Єлесеєвого гробу. А коли впав і доторкнувся той чоловік до **Єлесеєвих костей**, то воскрес, і встав на ноги свої...»*

Чому молимося про заступництво до святих?

Єфесян – 6:18;

«Усякою молитвою й благанням кожного часу моліться духом, а для того пильнуйте з повною витривалістю та молитвою за всіх святих»

1-Коринтян – 6:2;

«Хіба ви не знаєте, що святі світ судитимуть? Коли ж будете ви світ судити, то чи ж ви негідні судити незначні справи?»

Колосян – 1:26;

«Таємницю, заховану від віків і поколінь, а тепер виявлену Його святим»

Чистилище.**Матей – 5:26;**

«Истинно кажу тобі: Не вийдеш звідти, доки не заплатиш останнього шага».

1-Коринтян – 3:15;

«Коли ж діло згорить, той матиме шкоду, та сам він спасеться, але так, як через огонь».

Правдивий пророк.**2 – Петра 1:20-21;**

«Бо ви знаєте перше про те, що жодне пророцтво в Писанні від власного вияснення не залежить. Бо пророцтва ніколи не було з волі людської, а звіщали його святі Божі мужі, проваджені Духом Святим».

Що дійсно є ідолопоклонством?**Колосян – 3:5;**

«Отож, умертвіть ваші земні члени: розпусту, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослужіння».

Чому немає пошани суботі?**Осія – 2:13;**

«І зроблю кінець усякій радості її, святу її, новомісяччю її, і суботі її, та всякому святковому часові».

Езекиїл – 39:13;

«І буде ховати весь народ краю, і він стане для них за пам'ятку, того дня, коли Я прославлю Себе, говорить Господь Бог».

Матей – 12:8;

«Бо Син Людський Господь і суботі!»

Марко – 2:27-28;

«І сказав Він до них: Субота постала для чоловіка, а не чоловік для суботи, а тому то Син Людський Господь і суботі».

Євреїв – 10:9;

«Потому сказав: Ось іду, щоб волю Твою чинити, Боже. Відміняє Він перше, щоб друге поставити».

Про піст**Даниїла – 10:2-3;**

«Тими днями я, Даниїл, був у жалобі три тижні часу. Любої страви я не їв, а м'ясо й вино не входило до моїх уст, і намащуватися не намащувався я аж до виповнення цих трьох тижнів часу».

Вихід – 34:28;

«І був він там з Господом сорок день і сорок ночей, хліба не їв і води не пив. І написав на таблицях слова Заповіту, Десять Заповідей».

Матей 6:16-18;

«А як постите, то не будьте сумні, як оті лицеміри: вони бо змінюють обличчя свої, щоб бачили люди, що постять вони. Поправді кажу вам: вони мають уже нагороду свою! А ти, коли постиш, намасти свою голову, і лице своє вмий, щоб ти посту свого не виявив людям, а Отцеві своєму, що в таїні; і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно».

Марко – 9:29;

«А Він їм сказав: Цей рід не виходить інакше, як тільки від молитви та посту».

1 Коринтян – 9:27;

«Але вмертвляю й неволю я тіло своє, щоб, звіщаючи іншим, не стати самому негідним».

Привітання з днем народження

Щиро вітаємо наших прихожан, які святкують своє день народження у серпні: Олег Богів (04.08), Марія Черепаха (04.08), Ольга Радіонова (09.08), Степан Паримський (15.08), Наталя Янковська (16.08), Артур Градов (16.08), Альберт Конт (17.08), Мар'яна Свидюк (28.08), Роман Лесів (29.08).

Многих та Богом благословених літ.